

Cirkulärnr: 1995:219
Diariernr: 1995/3512
Handläggare: Staffan Wikell
Sektion/Enhet: Kommunalrättssektionen
Datum: 1995-12-14
Mottagare: Kommunstyrelsen
Renhållning/ Avfallshantering
Rubrik: Regeringsrättsdom om kommunal minimiavgift för
avfallshantering

Kommunalrättssektionen
Staffan Wikell

1995-12-14

Kommunstyrelsen
Renhållning/Avfallshantering

Regeringsrättsdom om kommunal minimiavgift för avfallshantering

Genom regeringsrättens dom den 30 oktober 1995 (mål nr 2748/1994) har fastslagits att det är olagligt att ta ut en grundavgift för kommunal renhållning av de fastighetsinnehavare som erhållit totalbefrielse från sophämtning.

Bakgrund

År 1992 antog Kristianstads kommun en ny renhållningstaxa. Taxan var uppdelad på en grundtaxa och en hämtningstaxa. Bland annat fanns en bestämmelse om *"att grundtaxan skall vara 300 kr per år och utgöra minimiavgift"*. Grundtaxan skulle tas ut av alla permanentboende hushåll i kommunen även av dem som genom särskilt beslut erhållit dispens från kommunal sophämtning (totalbefrielse). Grundtaxan var avsedd att täcka kommunens administrativa och direkta kostnader för sopomlastningsstationer, återvinningsstationer och behållare för återvinningsbart material som nyttjas av fastighetsinnehavare i kommunen.

Regeringsrättens dom

Taxebeslutet överklagades med laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunalagen och klaganden anförde bl.a. att grundtaxan var oskälig eftersom den omfattade även hushåll som befriats från sophämtning. Kammarrätten upphävde grundtaxan helt, alltså både för dem som hade kommunal sophämtning och för dem som erhållit totalbefrielse. Kommunen överklagade kammarrättens dom. I regeringsrättens dom ändrades kammarrättens dom

på så sätt att renhållningstaxan upphävdes endast i vad den avsåg att grundtaxan om 300 kr skall utgöra minimiavgift. I sin motivering säger regeringsrätten bl. a.:

Vad gäller de hushåll som enligt renhållningsordningen för Kristianstads kommun kan erhålla s.k. hel befrielse kan kommunen inte anses fullgöra någon bortforsling för vilken grund att påföra avgift föreligger enligt 15 § renhållningslagen. Den omständigheten att som villkor för befrielse föreskrivs att visst avfall lämnas till återvinning innebär i enlighet med det nyss sagda inte att det i lagen föreskrivna ansvaret för bortforslingen övergår till fastighetsinnehavaren. Taxan strider således mot renhållningslagen i den del som avser uttag av en s.k. minimiavgift för alla hushåll i kommunen.

När det gäller frågan om kommunen över huvud taget kan anses forsla bort något avfall från de hushåll som erhållit totalbefrielse säger regeringsrätten följande:

Enligt 4 § renhållningslagen är kommunen skyldig att forsla bort hushållsavfall från fastigheter. Någon bestämmelse som ger kommunen befogenhet att ålägga fastighetsinnehavarna skyldighet att själva forsla bort avfallet från sina fastigheter när kommunen inte hämtar och transporterar bort det finns inte i renhållningslagen. Denna känner alltså endast två sätt att lösa problemet att bli kvitt hushållsavfall, antingen fullgör kommunen sin bortforslingsskyldighet och hämtar avfallet eller får fastighetsinnehavaren efter eget val själv ordna med destruktion eller bortforsling utan någon kommunal medverkan (jfr RÅ 1986 ref. 176).

Domen innebär alltså att det i och för sig är tillåtet att ta ut en grundavgift för renhållningen för att täcka den typ av kostnader som avsågs i Kristianstads kommuns renhållningstaxa. Däremot får någon avgift inte alls tas ut av de fastighetsinnehavare och hushåll som erhållit totalbefrielse, eftersom kommunen enligt regeringsrätten inte anses utföra någon bortforsling av sopor från dessa fastigheter.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Staffan Wikell (tfn. 08-772 44 36) eller Håkan Torngren (tfn. 08-772 44 27), kommunalrättssektionen.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalrättssektionen

Håkan Torngren

Staffan Wikell